

כריסטיאן רושפור: „האשה אינה מיעוט בתוך מילחמת המעמדות.

אלא מעמד... הילדים כמעמד מורגלים לניצול... הם לומדים

בבית הספר לא בהתאם לצרכיהם אלא בהתאם לדרושות החברה..."

ילד כנושיו לבקו

משמעויות הדברים. כל מה שקלטתי ברחוב — מוצא את דרכו לכתיבתי. על כל פנים, איני כותבת עם מטרות מוצהרות לנגד עיני, ולמעשה, גם לא איכפת לי אם מתקבלות מטרות מוצהרות כולשהן מכתבתי, או לא, למי רות שלעיתים מתקבלות.

● בכתיבתי אני שוללת את מערכת החינוך, את שייטת בתי הספר, מגמות המיון החינוכי. לכן אני מתעניינת במיוחד באותם יוצאי דופן, בנידחים למיניהם, בני השכר בות הנחשלות הנידחים מהמערכת ומהחברה. אותם הבורר חים מבתי הספר. אני חווה בעצמי חלק מהדברים שבכתיבתי. למשל, הייתי פעם נשואה — איזה שלוש או ארבע שנים. לפני כן חשבתי כי מוסד הנישואין שייך כולו לעבר, כך שכל מערכת היחסים בין שני המינים נראתה בעיני כנושחת על עולמי האתמול — ושהנישואין הינם סינופת. אבל בנישואי למדתי כי עולם כמינהגו, ושהמערכת המטונפת הזאת עודנה קיימת, ובצורה המעוררת גיחוך וסלידה. לכן ככתבתי את שירי לסופר, שם החלטתי לחשוף ולהקריב את עצמי. להעלות בכתיבתי את חוויותי האישיות. כך שלפחות בספר זה היתה לי מטרה מוגדרת.

אדם שורף עצמו מנגד לבית-הלבן

● איני משתייכת למיפלגה פוליטית כלשהי כבר שנים רבות. בתקופה שבה הייתי עדיין יצור פוליטי, הבחנתי פד מהרה כי במיפלגות שולטים מנהיגים, והם נותנים עדי דות והוראות, ומהווים, למרות דיעותיהם המתקדמות לעיר תים — רדיפת-שררה, איני יכולה לשאת רדיפת-שררה, ובעיקר בחוגים המתקראים „מהפכניים“.

● אבל ככתבתי גם על פוליטיקה. בספרי ורד למוריסון, ניסיתי לבכן כמה מהשקפותי הפוליטיות. מיהו מוריסון? מוריסון היה קוויאר אמריקאי, ששרף את עצמו בחזית הפנטאגון, בושינגטון. למעשה, הוא היה האדם הלבן הראשון ששרף את עצמו במחאה*. הדבר התרחש בעת מילחמת ויאט-נאם. במעשהו אני רואה פעולה מהפכנית, ולכן מעשהו הולם בי. למיקרא הדבר התיישבתי, וכתבתי ספר בעל ניגון מש סודר אליסטי. חיברתי את הספר ב„כתיבה אוטומאטית“** תוך כדי הבעת הניתוח, וההשקפה הפוליטית שלי לאותו זמן.

● התקופה או היתה '64 או '65. זמן פסימי לחלוטין. הגוליום בצרפת היה בשיא כוחו. המערכת הכללית של העולם הקפיטאליסטי התנהלה כשורה, ונר-אתה בלתי-מינוצח וניצחית. השפע, או מה שמדע כי שפע — הקיף את הכל. לא ראיתי בהגיויני סיבה כלשהי לשינוי המצב. למעשה הייתי פסימיסטית לחלוטין למראה כל המתרחש סביבי. כך שהתחלתי לכתוב ספר מייאש בטכניקה של „כתיבה אוטומאטית“ עם מעט השראה, ובסיגנון קריי. רק בסופו של הספר הסתבר לי, כי העתיד מצוי למעשה בידי הדור-הצעיר. מאוחר יותר הסתבר שהקדמתי בשנתיים שלוש את אירועי מאי '67 בצרפת***. בסופו של הספר משתפים סטודנטים ופועלים צעירים שלעלה לשינוי העולם. וכך גיליתי את האפשרות, שלמעשה קיימת לה מילחמת-מעמדות בין גילים. כנראה שבעת כתיבת הספר פעלו בי כוחות תתי-הכרתיים.

כלובי-נשימה

● אני שונאת אדריכלים מכל העולם. הם הורסים אותו. הם משועבדים לשיטה, ומשועבדים בעזרת המינים שלהם את כלל האנשים לשיטה. פעם נשלחתי להתגורר באחד מאותם שיכונני-ענק המקיפים את פאריס. בלתי-ניתן היה להתגורר שם — לכן היתר להחזיק את הסטודיו

* אחריו שרף את עצמו למוות הסטודנט הצ'כי יאן פאלך ב'68 עם כיבוש צ'כוסלובקיה, ועוד רבים.

** „כתיבה אוטומאטית“, כתיבה בלתי-מבוקרת, שקיי סר-הסוריאליסטים, אנדרה בראטון, הטיף לה.

*** באחד משלבי „המהפיכה הצרפתית — '67“ נכר רעה ברית בין הסטודנטים לבין הפועלים הצעירים, נגד הבורגנות.

כריסטיאן רושפור

מונולוב

מהוות היפוסטרך עקשני וחדשני, למיטורים מעמיי קים יותר.

לשונה הסיפורתית של רושפור עמוסה במילים ופמיט-פטים של איכות שניית*, תוך מגמה להריסת שכבות-הלשון הדומיננטיות בעשה הצרפתית, מבלי להתחשב כלל בדיקרוק, בפסיק ובכללי התחבור. את הדברים הבאים אמרה כריסטיאן רושפור בתשובה לשאלות „העולם הזה“:

הנישואין כמערכת מעוררת גיחוך

● אני עוסקת למעשה בכתיבה שלי בפרולטריון החדש, שאינו גזור כלל במתכונות המוכרות והמסורתיות של הפרולטריון. אני חשה שהיי עוברים בלב חברה שהמיסורות הבורגניות והזעיר-בורגניות שלה יוצרות את אותו פרולטריון חדש של מנוצלי תקופתנו. לכן, בסיגנון-הכתיבה שלי, אני הולכת ברחוב בעיקבות האינפור-מציות הג'וזיות, הבאות לידי ביטויין האמיתי. למעשה אני חשה שם את דופק-החיים, את המועקה, וזאת למרות שקשה לי לפענח לעצמי מה, היכן ולמה. אני צוברת כך את המרכיבים השונים של החיים, את מטבעות-הלשון, המשמעויות — ומערבבת את הכל, כך שכאשר אני כורכת, הרי שהכתיבה באה מבלי להבין או לאבחן את

* כתיבה מחלקת מעצם טיבעה לכתיבה בשתי רמות. ישנה כתיבה ליניארית, מתוכה משתמע אך ורק מה שכתוב, וישנו סיגנון-כתיבה אחר, הבולט באיכות השנייה שבכתיבה, בדרגה שהיא מעל לאיכות הליניארית. למעשה סיפורת-מודרנית ערכית בולטת ביכולת האיכות השנייה בטכסטים שלה.

כריסטיאן רושפור היא סופרת שהמחאה נגד מוסד כמותי-החברה, השקרים-המוסכמים והכוב העוטף את אור רחיהו של כן המאה-העשרים — עיבורם כחמישני בכל יצירותיה. היא סופרת העוסקת באקולוגיה הנפשית, המצבית והחברתית של האדם, רגשותיו ואמיתותיו. סופרת ה „הראשון“, „מנוחת הלחם“, * מציגו כאמצעות כושרי תיאור קפדני, סארקאזם ויכולת-הכעה הריפה. זהו סופר עור אנושי, על אשה המתאהבת באלכוהוליסט כרוני, ופורצת תוך כדי כך מן המיסורת הבורגנית-העיונה.

ספר אחר של כריסטיאן רושפור, „שירים לזמורה“ משרטט את תפקיד האהבה בחיים כ„מינופת“, בעזרתה מפענחת רושפור את התחישות שחשה פלון, אשה שהיא נאת את בעלה, מתעבת את הוריו ופכיבתה המיידית, תוך שהיא קובעת: „כפאריס כבר אין אזורי מומן. הם ממשייכים לפרוא לעשירי-הארובות הזה אזור מתוך מסורת.“ יומיה היפים של פלון במהלך חייה-הנישואין שלה — אלה הימים שבהם הפעל אינו נוכח. פלון הישה ומתבטאת כי האהבה עבור האשה בחברה הבורגנית, פירושה: הקרבתה המוחלטת על מוצבה משקדי-הבית, בתוספת כל שירותיה הלילה. פלון חושבת שצריך לאהוב את האלוהים — כי אם אהבים את הזכר — לאן מגיעים? ולכן ה„אהבה ההילינית היא מינופת.“

בספרה האחרון של כריסטיאן רושפור, שפורסם באהי רונה, „עדיין מאוחר בהתקרב הקיץ“ היא מתארת מסע צלב של ילדי-זמנו, הנמלטים מהחברה האורבנית המח' ניקה אל הטבע, סיפורה מושגת על מסע-צלב-הילדים שנערך בשנת 1212, שבמהלכו נטבחו כ-30,000 ילדים, שיצאו לעבר ירושלים, בידי המוסלמים, או נמכרו לעבד דות**. סיפורה זה של רושפור, המתרחש בתקופתנו, נסב על קבוצת ילדים בני 14, החפצים לגאול את קיבורי של ישוע, אלא שהמוסלמים המתייצבים מולם הם מוריהם והוריהם. הספר מתאר את תהליך ניתוקו של דור צעיר מתוך איתה מערכת מקיפה של מסורות כפיות, תוך הכרות עצמאית בכל הנוגע לנושאי בתי-הספר והמיטי פחה, כפי שאלה בידי המוסלמים, הקיוב של החברה הבורגנית והקפיטליסטית מסביב, בעדיין מאושר בהתי-כרם הקיץ מוצג עולם ששיגש את הריל, ונותר בלא ערי-כרם עולם שבלתי-ניתן עור לחיות בו. עולם שבו הנחלים והנהרות מבאשים, ואין סנוניות באוויר. זהו סיפור הייבנה אל הטבע והאמת. לצלבים הצעירים נדמה כי הם יגיעו לירושלים כאשר הקיץ יבוא אל חופו של הים, והם יחזיקו בו עירומים לאחר שיתנו אהבים לחופיו. זה ספר מאניפסטי נאיבי, המטיף לחזרה אל חיי-הטבע, לעבר תרבות הדשה והעוסק בעוצמתה של הילדות מעצם תמימותה.

מכלול ספריה של כריסטיאן רושפור היום בהרם עולם של מוסכמות, על דרך השלילה. היא החלה את דרכה בשמאלנות, ואחר הכנה פמיניסטית, והמיטיבה כמאבקו בשטח-האקולוגיה, וכיום היא מתמסרת בכתיבתה בנושאים של ילדים, חינוך ולירה. היא פעלת רבות לשינוי ההלוקה הקלאסית של המעמדות (מנצלים ומנוצלים) ומטיפה לכך, שישנם מעמדות רבים, שההבדל-הן — כולל השמאלנים שבה — אינם מודים כלל בקיומם. כריסטיאן רושפור הכינה מכלה בינלאומית של מע' מרות-מינורית, מתוכה מפתבר כי המעמד המרוכב ביותר בעולם, הינו ילד לבן ובלתי-חוקק, שנולד לכינשו עני כדרום ארצות-הברית. בספריה האחרונים נגה רושפור באותו עולם של מעמדות-מינוריות, לרוב נשים וילדים, תוך התמקדות במרכיבי איכותי-החיים, והמעצורים המכוני-נים המונעים איכותי-חיים טבעית. היא מתעלמת מהפסול הערכים המוסכמים של הפוליטיקה המסורתית של מילי-המתאמנות כפי שהייתה עד כה, תוך שיצירה-היה

* מנוחת הלחם הוצאת כתר, מצרפתית: זאב זמירי, עמודים 204

** על נושא זה כתב גם ברטולד ברכט את „מסע הצלב של הילדים“ שלו, שראה-אור בעברית בהוצאת תרשים.